

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Ceza infaz kurumlarında koğuşlara kamera takılması, tutukluların mahremiyeti, insan hakları ihlali, işkence ve kötü muamele yasağı açısından sıklıkla gündeme gelmektedir. 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna dayandırılarak güvenlik amacıyla kamera sisteminin kurulması koridor, ziyaretçi alanı, açık alan, atölye gibi genel alanlar için öngörülmüş olmasına karşın özellikle F tipi ve yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarındaki koğuşlara kamera takılması tutukluların kişilik haklarını ihlal edecek düzenlemedir.

Anayasanın özel hayatı düzenleyen 20. maddesine göre; herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 8. maddesi özel hayata ve aile hayatına saygıyı devletin yükümlülüğü olarak belirlemiştir. AİHM tutuklunun sürekli gözetlenmesini insanlık dışı muamele olarak değerlendirmiştir. İşkencenin Önlenmesi Komitesi (CPT) ise kamera sistemlerinin mahremiyete saygı göstermesi gerektiğini vurgulamaktadır. Uygulamada, ceza infaz kurumlarında kameraların çoğu zaman tuvalet ve yatak alanlarını da görecektir şekilde konumlandırıldığı dile getirilmektedir ve bu durum tutuklular açısından özel yaşamlarının ihlaline neden olmakta ve sürekli gözetim altında olma psikolojilerini olumsuz olarak etkilemektedir. Kamera ile izlemenin özellikle siyasi tutukluları baskı altına alma aracına dönüştürüldüğü iddia edilmektedir. Hukukçular; banyo, tuvalet ve koğuşun içinin görülecek şekilde kameraların yerleştirilmek istenmesinin hukuka ve insan onuruna aykırı olduğunu, anayasada düzenlenen özel hayatın gizliliğinin tutuklular için de geçerli olduğunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun 6. maddesine yer alan “infaz kurumlarında hükümlülerin düzenli bir yaşam sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddi ve manevi koşullar altında çektirilir” hükmü ile de çeliştiğini, koğuşların tutuklular için özel alan olduğunu

ve koğuşların içine ve koğuşların bir kısmını gösterecek şekilde kamera takılmasının hukuken mümkün olmadığını ifade etmektedir.

Nitekim konuya ilişkin olarak Bakırköy Kadın kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kalmakta olan bir tutuklu tarafıma gönderdiği mektupta; 15 Nisan 2025 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumunda yaygın bir kamera yerleştirme çalışmasının sürdüğünü, koğuşlarının içine de 4 adet kameranın takılacağını netleştirdiğini ve bu durumun kadınların kabul etmeyeceği bir mesele olduğunu belirtmiştir. Mektupta ayrıca özel hayatın gizliliğini ihlal eden yaşam ve yaşam alarını gözetim ve denetim altında tutan bu uygulamaya dair bazı amaç ve sonuçların altını çizmişlerdir. Fiziki ve ruhsal olarak 24 saat izlenmiş olmanın başlı başına bir mobing taciz ve psikolojik şiddet olduğu, bedenlerinin (giyim kuşam hal hareket jet mimikler özel ihtiyaçlarının karşılanması) ve haleti-ruhiyelerinin başkaları tarafından gece gündüz izlenecek olmasının kabul edilemeyeceğini, koğuşlarının içinde kamera yerleştirilmesinin anayasal bakımından bir hak ihlali olduğu, toplumsal, kültürel, ahlaki değer ve normları göz önüne alındığında özel hayatın hele ki kadınların izlenmesinin ciddi bir paradoks olduğunu, insan onuruna saygı göstermeyen bu zihniyeti tanımayacaklarını, kamera ile mekanlarının kontrol edilmesinin onlara askeri yönetimleri anımsattığını, sürekli izlenmenin hareket serbestliğini, doğal davranışlarını baskı altına alacağını sonuç olarak kontrol, denetim, izlenmek vs mahiyetteki uygulama ve kararların cinsiyetçi, anti-demokratik, hukuk dışı, gayri insani, gayri ahlaki olduğunu ifade etmiştir. Ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin yaşam haklarını, beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur. Hukuka ve insan onuruna aykırı bu uygulamadan vazgeçilmelidir.

Bu bağlamda;

- 1- Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kadınların kaldığı koğuşlara kamera takılacağı Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
- 2- Kadın tutukluların koğuşlarına kamera takılmasına hangi gerekçe ile karar verilmiştir? Talimat Bakanlığınızdan mı gitmiştir?
- 3- Koğuşlar ve kadın tutukluların özel hayatı neden sürekli izlenmek istenmektedir?
- 4- Bakırköy Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kadın tutukluların koğuşlarına kamera takılacak olması insan hakları, anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmeler açısından değerlendirilmiş midir?

5- Kadın tutukluların koğuşuna kamera takılmasının kadın tutuklulara yönelik baskıların giderek ağırlaştıracağı, onur kırıcı ve insan haklarına aykırı olduğu, psikolojik şiddet olarak değerlendirildiği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?

6- Kadın tutukluların banyo ve tuvaletlerinin karşısına kamera konulması durumunda mahremiyetleri nasıl sağlanacaktır? Bu görüntüler kimler tarafından kayıt altına alınacaktır?

7- Özel alanlara kamera konulmasının tutuklu ve hükümlüler üzerinde yaratacağı psikolojik sorunlar Bakanlığınızca dikkate alınmış mıdır? Bu tür durumlara karşı ilgili bilim insanlarından, kurumlardan ve uzmanlardan görüş alınmış mıdır?

8- İnsan haklarına ve kişi onuruna aykırı özel hayatın gizliliğini ihlal eden koğuş içine kamera yerleştirme uygulamasından vazgeçecek misiniz?